

והוא שהניחה על פי ארובה –

Provided that he placed it upon the skylight

OVERVIEW

The גמרא cited a משנה which stated that if the stone of הקדש was built into his house he is not מועל, unless he lived under it for the equivalent value of a פרוטה. שמואל qualified the ruling of this משנה that it applies only if he placed it upon the ארובה; otherwise, if he built it into the building proper, he is מועל even if he did not live there for the value of a פרוטה. Our תוספות cites פרש"י on this matter and disagrees with it.

פירש הקונטרס¹ דלא קבעה בבנין² דלא הוי שינוי הלכך לא מעל עד שידור תחתיה - **explained that since he did not build it into the building (but merely placed it ארובה (ע"פ ארובה) so there was no change in the stone (it was merely moved from one place to another), therefore he is not מועל (by merely placing the stone שו"פ ארובה), unless he dwells underneath it for the value of a שו"פ.**

תוספות asks:

ותימה כי קבעה נמי לא קני דשינוי החזור לברייתו הוא³ - **And it is astounding! For even if he built it into the building, he still does not acquire the stone (that it should be considered מעילה), for this is considered a change that reverts back to its original status –**

תוספות proves this point that if it is a שינוי החזור לברייתו, it is not קונה:

כדאמר בהגוזל קמא (לקמן צו,ב) האי דגזל נסכא מחבריה עבדיה זוזי לא קני בשינוי⁴ - **As ר' פפא states in קמא הגוזל; 'this one who stole silver bullion from his friend and made it into coins, did not acquire the silver through this change' ר"פ explains -**

מאי טעמא דהדר עביד להו נסכא:

What is the reason this שינוי is not קונה; for he can go back and make the coins into silver bullion again. This change is not permanent; it is חזור לברייתו. This proves that a

¹ בד"ה והוא.

² תוספות assumes that (according to רש"י) setting the stone into the building is considered a שינוי, even though there was no physical change to the stone itself.

³ See 'Thinking it over'.

⁴ Therefore the thief must return the coins and not 'merely' their value, since he was not קונה the coins.

⁵. קונה is שינוי החזור לברייתו

SUMMARY

According to רש"י it depends whether it is part of the building (יש מעילה), or not part of the building (אין מעילה). According to תוספות it depends whether there was a change in the stone (יש מעילה), or not (אין מעילה). A שינוי החזור לברייתו is not considered a שינוי and is not קונה.

THINKING IT OVER

חוב is שינוי החזור לברייתו who maintains that by a שינוי החזור לברייתו there is a חוב מעילה, from the fact that by גזילה a שינוי החזור לברייתו is not קונה.⁶ Perhaps מעילה is different from גזילה and even a שינוי החזור is sufficient for there to be a חוב מעילה?⁷

⁵ See the תוס' הרא"ש in the מקובצת שיטה that (according to תוספות) by הגיה בפי ארובה there is no מעילה since there was no change in the stone; he merely placed it atop the skylight (and the same would be true had he placed the stone in the building itself if he did not make any changes in the stone). However when he builds the stone into the building he needs to cut the stone in order that it fit properly in the wall, in that case it is a לברייתו חזר and therefore there is מעילה even without living underneath it. See 'Summary'.

⁶ See footnote # 3.

⁷ See חידושי ר' נחום אות קז and נחלת דוד.